

10 Jaar Evangelische Charismatische Vieringen
organisatie van homoseksuele christenen

**Een roze viering:
is dat nou nodig?**

Ds. Annemieke Parmentier pag. 5

De geschiedenis van de ECV in de pers

vanaf pag. 7

Zegen over homo-relaties?

Ds. Nynke Dijkstra-Algra pag. 15

Als een glimlach van God die je even optilt

Voor wie de ECV nog niet kent

In Amsterdam vindt er maandelijks een roze kerkdienst plaats, en wel elke laatste zondag van de maand in de Keizersgrachtkerk. De organisatie ligt in handen van de stichting Evangelische Charismatische Vieringen (ECV). Die naam doet geenszins vermoeden dat het hier om een roze viering gaat maar wie het vignet goed bekijkt komt er snel achter: de (roze) driehoek, het kruis en de duif verenigt de homoseksuele mens, het evangelie en de Heilige Geest met elkaar.

Is dat nou nodig, zo'n aparte kerkdienst voor homoseksuele christenen? Je kunt toch ook gewoon naar je eigen kerk gaan en aan de zondagse viering deelnemen? Ja natuurlijk kan dat en gelukkig zijn er veel bezoekers van de ECV die zich in hun kerk prima thuis voelen, maar er zijn er helaas ook nog velen die in hun eigen Evangelische gemeente of orthodox Gereformeerde kerk niet als homo of lesbo aanvaard worden of in ieder geval dat zo beleven. Daarom is de ECV nodig en van grote waarde als een geestelijk tehuis voor homoseksuelen juist uit die gemeenten/kerken, want om God te kunnen ontmoeten moet je je in de diepste kern van je wezen

niet alleen door God, jouw Schepper aanvaard en bemind weten maar ook door je medegelovigen.

Door de ervaring van die liefdevolle acceptatie door God en door de anderen komen nu al weer 10 jaar vele homo's, lesbo's (en hetero's!) uit heel uiteenlopende kerkelijke richtingen

elke maand bijeen om hun geloof in die Heer te vieren.

Dat gebeurt in het enthousiast en aanbid-dend zingen in de dienst van de Lofprijzing waarin de Opwekkingsliederen vrolijk worden afgewisseld door een gezang uit het Liedboek of van Huub Oosterhuis.

Dat gebeurt in het geraakt worden door de troost en bemoediging van de Bijbelse verhalen in de Dienst van het Woord.

Dat gebeurt soms heel persoonlijk als in de Dienst van het Gebed jouw woorden van dank of juist die van angst en pijn voor God worden uitgesproken of als je gedragen door de zachte zang van Taizé-liederen onder handoplegging gezegend wordt.

Samen zingen en bidden, samen lachen en huilen, samen jouw verloren geliefde herdenken; elkaar troosten en moed geven, elkaar omhelzen en ontmoeten, ja, dat alles gebeurt zomaar op zo'n zondagmiddag in de Keizersgrachtkerk als een glimlach van God die je even optilt: "dan stijg ik op als een arend en zweef ik op de wind, gedragen door uw Geest en de kracht van uw Liefde" (Opwekking 488).

Cees Meynen

Brengt dank aan de Eeuwige!

Allereerst brengen we dank aan de *Eeuwige*, om wat de Here heeft gedaan voor ons. In de afgelopen 10 jaren heeft Hij ons kracht en moed gegeven om elke maand een *Evangelische Charismatische Viering* te organiseren. Hem brengen wij daarom de lof en eer toe.

Maar zo'n viering komt natuurlijk niet zomaar uit de hemel vallen, daar is mensenwerk voor nodig: daarom bedanken wij ook heel hartelijk *alle vrijwillige medewerkers* die aan deze Vieringen hebben meegewerkt: alle voorgangers, pianisten & muzikanten, solisten & koorleden,

Ginny Wenas, vrouwencontactpersoon

allen die de lezingen of gebeden hebben verzorgd, en zeker ook allen die in de ontvangst- en bardienst de bezoekers van de ECV ten dienste hebben gestaan. Het noemen van de namen van de laatste 10 jaren zou teveel worden, maar wel willen wij hierop een uitzondering maken en 2 personen bij naam noemen:

in de eerste plaats *Hans Zellenrath*, want door zijn mini-advertentie (Trouw november 1991; zie pagina 5) gericht aan Pinkster-

Jaap Uitterdijk, penningmeester

en (Volle) Evangelische gemeenten om hem samen met zijn vriend onvoorwaardelijk te aanvaarden binnen hun gemeenten is toch de start geworden van de ECV.

De Viering is daardoor voor vele homoseksuele mannen en lesbische vrouwen een rustplek geworden na jarenlange strijd, afwijzing en vergeefs "genezing" zoeken; het is een plek geworden waar zij hun leven en geloof kunnen vieren en waar zij, in liefde door God aanvaard, opnieuw met dankbaarheid leren zingen:

U, die mij geschapen hebt, U wil ik aanbidden als mijn God, in voor- en tegenspoed, uw liefde doet mij zingen (Opwekking 355).

Trouw en liefdevol heeft Hans 7 jaar de ECV vanuit de voorbereidingsgroep ondersteund!

in de tweede plaats pastor *Cor Ofman*, die vanaf het begin van de ECV enthousiast zijn medewerking heeft verleend in prediking en pastoraat. Vooral als begeleider van de

Jan Onrust,
lid van de voorbereidingsgroep

Rouwverwerking & Geloof groep is hij voor velen in tijden van verlies en rouw tot een enorme steun is geweest.

In deze brochure zullen alle activiteiten van de ECV (een aantal in samenwerking met Dignity) tot leven komen zowel in beeld als in woord: 3 vaste voorgangers en 5 vaste bezoekers brengen hun persoonlijke ervaring met en hun visie op de ECV onder woorden.

Wij hopen dat deze brochure je zal boeien en inspireren opdat door de Heilige Geest jouw leven gezegend zal zijn. Als je Hem in je leven aanvaardt ben jij dwars door verdriet en tranen heen een gezegend mens!

De voorbereidingsgroep:

Ben Dragstra
Jaap van der Have
Cees Meynen
Jan Onrust
Jaap Uitterdijk

Ben Dragstra
lid van de voorbereidingsgroep

---

colofon:

deze jubileum brochure © 2002-2022 Stichting Evangelische Charismatische Vieringen, Amsterdam derde iets gewijzigde druk, 2022

artikelen uit de pers: © 1991-2002 Trouw, Gay Krant, UCEA, De Oogst, Vroom & Vrolijk, Echo of hun rechthebbenden

Een roze viering: is dat nou nodig?

Het IKON-pastoraat, waar ik als predikant werkzaam ben, heeft een lange geschiedenis waar het gaat om het doorbreken van taboes rond homoseksualiteit. De eerste IKON-pastor, ds. Alje Klamer, hield in 1961 een radiotoespraak waarin hij het had over het doodzwijgen van homoseksuelen. Hij zei onder andere: "Ook al hebben uw eigen ouders, uw kerk, uw vrienden u afgewezen, ook al zwijgen ze u dood, God aanvaardt u zoals u bent. Laat u niet wijsmaken dat de Bijbel tegen u is. Lees de Bijbel niet vanuit de angst, niet vanuit de schuld. Lees de Bijbel vanuit Jezus Christus en u zult merken dat God anders is dan men u wijsmaakt".

Deze toespraak leverde een stroom aan reacties op. Velen voelden zich herkend en durfden voor het eerst over hun homoseksualiteit te praten.

Tegenwoordig zijn er nog steeds mannen en vrouwen die bellen omdat ze problemen hebben met hun geaardheid, maar het zijn er wel veel minder. Je kunt je dan ook afvragen of het in onze tijd nog wel nodig is om aparte vieringen te organiseren voor homoseksuelen.

Ik denk van wel. Ten eerste vanwege de erkenning: je mag in de evangelisch-charismatische vieringen zijn wie je bent. Zo'n viering is nodig voor die lesbische vrouw die van haar ouders te horen kreeg dat ze "niet echt zo is" en dat ze maar in therapie moet gaan. Haar vriendin is niet welkom. Zo'n veilige plek is nodig zolang er nog homoseksuelen zijn die worden gepest, uitgescholden of in elkaar geslagen. Zo'n viering is nodig zolang er nog kerken zijn die homoseksuelen uitsluiten van het Avondmaal, die hen niet als ambtsdrager

accepteren, die hun zegen aan liefdevolle relaties onthouden.

Ten tweede zijn de vieringen goed in verband met de herkenning. Meestal ben je als homoseksueel in de minderheid onder een heteroseksuele meerderheid. Bij de ECV is dat andersom.

Ik kwam met de ECV in contact door Hans Zellenrath, die ik kende van de conventies van de Charismatische Werkgemeenschap Nederland waar ik al meer dan twintig jaar kom. Toen ik eind tachtiger jaren in het bestuur van de CWN zat, werd daar een discussie gevoerd over de positie van homoseksuelen op de conventies. Ik stond van harte achter het besluit dat er binnen de CWN geen onderscheid behoort te worden gemaakt tussen homoseksuelen en heteroseksuelen. Als er een ander besluit was genomen zou ik niet langer bij de CWN betrokken hebben willen zijn. Want hoe had ik dan nog mijn homoseksuele vrienden en kennissen onder ogen durven komen?

Ik ga graag voor in de vieringen van de ECV. Je voelt je welkom, waar je ook vandaan komt en wie je ook bent. Je voelt je welkom vanaf het eerste vriendelijke woord en een grapje bij de deur. Het is goed om samen met iedereen die een taak heeft in de viering, hand in hand, voor de dienst te bidden om Gods zegen. In de viering ervaar ik openheid en aandacht. Uit volle borst en met het hele hart zing ik de bonte combinatie van liederen mee uit allerlei tradities: liedboek en opwekkingsbundel, Taizé, Huub Oosterhuis en Johannes de Heer. Stil word ik en ontroerd wanneer iemand solo zingt, vanuit zijn ziel. Een mooi moment is het voor mij wanneer ik aan de overweging begin. Ik zou willen dat in iedere kerk met zoveel verwachting en aandacht naar de voorganger werd gekeken en dat je overal zoveel betrokkenheid ervaart. Ik vind het fijn dat er soms ook met humor vanuit de zaal wordt gereageerd. Maar het hoogtepunt van de viering is voor mij de handoplegging. Je voelt je als voorganger gedragen door de gebeden en de zang van de gemeenschap; je voelt de ruimte van de Heilige Geest. En in die ruimte vertrouwen mensen je iets toe, of eigenlijk vertrouwen ze het aan God toe en namens die God vol liefde mag ik dan mensen de handen opleggen en zegenend bidden.

Ik wens de ECV alle geluk en Gods zegen voor de komende tien jaar.

Annemieke Parmentier

Dignity wenst de charismaten van harte geluk met alweer het tweede lustrum. Het gaat snel: de tijd is of lijkt op "drift". De charismaten hebben een andere impact en aanpak dan Dignity, maar er zijn ook elementaire overeenkomsten zoals bijvoorbeeld het contact van gevoelsgenoten onderling en de warmte, die wij geven en van elkaar krijgen e.e.a. onderbouwd door christelijke inspiratie, die bij beide groepen *de Bron* is. Dignity hoopt van harte dat de charismaten een heel lange reeks van laatste zondagen mag beleven.

Namens Dignity
Ted Wenders

De viering van Dignity vindt elke tweede zondag van de maand plaats in de Magdalena kapel Spaarndammerstraat 460 C te Amsterdam.
Begin om 15.00 uur

Thom Hiemstra verzorgt de vormgeving van ECV-uitgaven

De geschiedenis van de ECV als beschreven in de pers...

Oproepen

Het is toch eigenlijk te gek dat je als praktiserend HOMO én meelevend christen nergens in (Volle) evangelische of pinkstergemeente wordt geaccepteerd alleen maar omdat je in liefde en trouw al jaren aan een vriend verbonden bent en de Heer deze vriendschap buitengewoon zegent! Zelfs het voordeel van de twijfel wordt je niet gegund, Jammer en onchristelijk.

Welke gemeente durft, zonder voorwaarden vooraf te stellen mij te aanvaarden zoals ik ben?

Aan fundamentalistische schriftuitleg een goedbedoelde vermaningen beslist geen behoefte. Die verantwoordelijkheid is een zaak tussen de Heer en mij. De letter doodt maar de Geest maakt levend! Omgeving Rotterdam/Capelle. Reacties onder nr. 100-23871 v.d. blad.

Het begon allemaal met een advertentie in Trouw van 16 november 1991

Capelle op 't Yssel, 21-11-1991.

Beste Cees,

Hartelijk dank voor je positieve reactie op mijn advertentie van zaterdag j.l. Tot nu toe (donderdag) heb ik 4 brieven ontvangen (3 homoparen en 1 homo-single.) Van gevraagde evangelische of pinkstergemeenten nog geen reactie. Dat ligt ook wel een beetje voor de hand gezien hun fundamentalisme. Ik heb ze uit willen dagen!

Toch blijft het dat er door veel homo's onder geleden wordt niet aanvaard te worden in dergelijke groepen of kerken.

Dat vind ik ook te gek om los te lopen.

Een leuk idee van je om elkaar als evangelische/pinkster homo's etc te ontmoeten. Wil ik best eens met je over praten hoe je dat in het vat moet gieten

de Gay Krant 25 februari 1992

CHARISMATISCHE/EVANGELISCHE VIERINGEN

ROTTERDAM - Naar aanleiding van advertenties in landelijke dagbladen heeft zich een groep gevormd die zich bezighoudt met de voorbereiding van charismatische/evangelische vieringen voor homoseksuele mannen en lesbische vrouwen. Net als de rooms-katholieke homoseksuelen van Dignity zal ook deze groep één keer in de maand bij elkaar, komen voor een dienst. Daarin zal de werking van de Heilige Geest in het leven van een gelovige centraal staan. Naast veel samenzang (lofprijzing), korte overdenkingen en lezingen is er ruimte voor persoonlijk gebed en zegening. Initiatiefnemer Hans Zellenrath is eigenlijk min of meer toevallig met de groep begonnen. In drie landelijke dagbladen plaatste hij een advertentie waarin hij vroeg om een evangelische of pinkstergemeente die hem en zijn vriend zou kunnen accepteren zoals ze zijn. In plaats van een gemeente kreeg hij reacties van mensen die hem een hart onder de riem wilden steken. Eén brief was van Cees Meynen, uit Diemen, die al langer de gedachte koesterde in Nederland een evangelische homokerk op te zetten. Zellenrath en Meynen hebben vervolgens samen het voortouw genomen voor de nu ontstane voorbereidingsgroep. Op zondag 5 april wordt de eerste dienst gehouden in De Populier aan de Nieuwe Herengracht 93 in Amsterdam. De dienst begint om 15.00 uur. Iedereen die destijds reageerde op de advertentie, heeft bericht gekregen van de start van de groep. Mensen die zich willen aanmelden of

8

Trouw

EVANGELISCHE HOMO'S

Vanaf zondag 5 april zal er elke eerste zondag van de maand in De Populier in Amsterdam een viering worden gehouden voor charismatische/evangelische homoseksuele mannen en vrouwen. Met deze diensten wordt het voorbeeld gevolgd van de r.-k. homo's, verenigd in Dignity, die elke maand een eucharistieviering houden. In de vieringen zal de werking van de Heilige Geest in het leven van een gelovige centraal staan. Naast samenzang, overdenking en lezingen, is er ruimte voor persoonlijk gebed en zegening. De dienst van 5 april begint om 15.00 uur.

Trouw, Korte Metten 4 maart 1992

Hans Zellenrath

Charismatische diensten voor ontheemde homo's

door Cokky van Limpt
Een aparte kerk voor homo's oprichten is niet hun bedoeling. Maar ook homo's en lesbiennes hebben, vinden zij, recht op een eigen geloofsbeleving. In evangelische en pinkstergemeenten is er echter geen plaats voor hen.

Hans Zellenrath en Cees Meynen hebben het initiatief genomen eens per maand een geloofsviering te organiseren voor evangelische en charismatische homo's en lesbiennes. De eerste vindt plaats op 5 april. In (volle) evangeliegemeenten en pinkstergemeenten zijn homoseksuelen verre van welkom. Zij worden buiten de deur gehouden en zelfs onzachtzinnig uit de gemeenten geschopt, als zij blijven volharden in hun 'zondige' gedrag. Deze uitgestoten zijn gedwongen hun heil elders te zoeken, in bijvoorbeeld gereformeerde of hervormde gemeenten die homo's vriendelijker gezind zijn. Maar velen van hen houden heimwee naar de vrolijker, spiritueler geloofsbeleving die zij kennen uit de diensten van evangelie of pinkstergemeenten.

Bij de volle evangeliegemeente in Rotterdam heeft Hans Zellenrath heel wat homo's hun neus zien stoten en gekwetst zien raken. Zelf ook teleurgesteld geraakt, is hij op zoek gegaan naar een plaats waar hij op zijn eigen manier zijn geloof kon beleven. Die plek vond hij uiteindelijk bij de Charismatische werkgemeenschap Nederland, een oecumenische beweging binnen de kerken die 'het nieuwe leven van de Geest, de Heilige Geest terug wil brengen in de kerk'. Hoewel lang niet iedereen in de beweging daarmee is ingenomen, heeft de charismatische werkgemeenschap homoseksuelen officieel wel geaccepteerd.

Gelukkig

„Dat heeft mij gelukkig gemaakt. Ik heb mij ook laten dopen in de Heilige Geest. Maar juist vanwege de vrolijke en spirituele geloofsbeleving waaraan ik zo hecht, bleef ik toch

een band voelen met de evangelische en pinkstergemeenten.“ Hans Zellenrath besloot hen aan te spreken. Op zaterdag 16 november zette hij een advertentie in diverse kranten met de tekst: „Het is toch eigenlijk te gek dat je als praktiserend HOMO en meelevend christen nergens in (volle) evangelische of pinkstergemeente wordt geaccepteerd, alleen maar omdat je in liefde en trouw al jaren aan een vriend verbonden bent en de Heer deze vriendschap buitengewoon zegent! Zelfs het voordeel van de twijfel wordt je niet gegund. Jammer en onchristelijk. Welke gemeente durft, zonder voorwaarden vooraf te stellen mij te aanvaarden zoals ik ben? Aan fundamentalistische schriftuitleg en goedbedoelde vermaningen beslist geen behoefte. Die verantwoordelijkheid is een zaak tussen de Heer en mij. De letter doodt maar de Geest maakt levend!“

Geen voorgangers

„Er kwamen twaalf reacties op, maar niet van voorgangers van pinkster- of evangelische gemeenten. Eerlijk gezegd had ik dat ook niet direct verwacht. Ik wilde hen vooral uitdagen. Wel kreeg ik aardige reacties van mensen, nogal wat homo's, die mij een hart onder de riem wilden steken. Eén brief sprong eruit, dat was die van Cees Meynen. Cees schreef dat hij er al vaker over had nagedacht om speciaal voor homo's en lesbiennes diensten te gaan organiseren met een evangelisch/charismatisch karakter.“

Cees Meynen heeft van zijn vijftiende tot zijn vierentwintigste in pinkstergroepen gezeten. Zijn homoseksualiteit werd hem echter noodlottig. Toen hij noch door handoplegging, noch door bidden en vasten van zijn zonde kon worden genezen, moest hij de pinksterbeweging verlaten. Dat heeft hem bitter en cynisch gestemd ten aanzien van de pinksterkerk, maar de geloofsbeleving waarmee hij vertrouwd was geraakt, miste hij wel.

Samen met zijn vriend heeft Cees Meynen een tijd in de Verenigde Staten gewoond. „Daar heb ik in Californië de Metropolitan

Trouw

Waar het goed toeven is

Toen ik in 1988 in San Francisco voor het eerst een kerkdienst meemaakte van de Metropolitan Community Church was dat een bijzondere ervaring. Warmte, hartelijkheid, humor, verbondenheid. En een mix van tradities. Anders dan de neutrale naam doet vermoeden is de MCC een kerk van homo's en lesbo's.

Zo'n kerk bestond in Nederland nog niet. Wel kwam Dignity van de grond als een protestbeweging van katholieke homo's, die in het Mozeshuis, een beetje in het geheim, de eucharistie vierden. Maar het duurde tot 1992 dat er evangelische charismatische vieringen kwamen. Sinds de eerste viering die ik meemaakte in de Populier op de Nieuwe Herengracht, is de ECV op definitieve kerkgelegenheid op de Keizersgracht uitgegroeid tot een plek waar evangelische homo's zich thuis kunnen voelen door de vertrouwde sfeer van de dienst van de lofprijzing met vele liederen uit de opwekingsbundels. Als 'homokerk' trok het ook deelnemers uit andere tradities. Uit de Samen-op-Weg kerken, uit katholieke hoek, maar ook lutheranen, doopsgezinden, oud-katholieken.

Twee gedachten

Om beide tradities te bedienen heeft de ECV de afgelopen jaren op twee gedachten gehinkt door te putten uit de verschillende tradities. Ik herken het bij mezelf. Als gereformeerde hebben de liederen van Johan de Heer een nostalgische klank, ik

ken ze nog uit het hoofd, omdat ik ze als kind heb geleerd. De teksten vindt ik soms matig; De moderne liederen uit de bundel Opwekking zijn teveel zwakke vertalingen van engelse teksten. De gezangen uit het Liedboek van de Kerken, de teksten van Huub Oosterhuis en de liedteksten uit Taizé spreken mij meer aan, maar slaan wellicht minder aan bij de mannen en vrouwen uit de Pinksterbeweging.

De vraag is wat de toekomst is van de ECV. In de loop der jaren heeft de gemeenschap gefungeerd als een vluchtheuvel voor mensen uit de evangelische traditie. Vele honderden hebben de weg gevonden, maar toch zit er geen groei meer in het aantal kerkgangers. Zo'n zestig tot tachtig bezoekers vormen de vaste kern; in iedere dienst zijn weer nieuwe gezichten te verwelkomen. Toch heeft dat niet geleid tot een gestage toename. De vieringen lijken te stabiliseren op een honderdtal bezoekers. Het is dus in de eerste plaats de vraag in hoeverre de ECV aantrekkelijk blijft voor mensen uit de evangelische en pinkstertraditie of een 'stepping stone' is voor een stap verder: een van de gevestigde (Samen-op-Weg) kerken die voldoende ruimte bieden.

Daarnaast is het de vraag of de 'oecumenische christenen', die komen kijken en zich niet automatisch thuis voelen bij het taalveld van de evangelischen, *blijven* komen. Want wat heeft de ECV als extra te bieden?

Zelf heb ik me in mijn eigen gereformeerde Amsterdamse wijkgemeente sinds de jaren zeventig welkom geweten en voluit geaccepteerd. In doopsgezinde gemeenten buiten Amsterdam, waar ik een tijdlang te gast was, gold datzelfde. In de progressieve oecumenische kerken in Amsterdam, *de Dominicus* of *de Duif* was het ook al geen punt. In *die* zin is er in Amsterdam en daarbuiten ruimte genoeg in gemeenten voor homo's en lesbo's, al is het soms even zoeken: Waarom zou je kiezen voor een *eigen kerk*?

Dat brengt me bij de vraag of de ECV een eigen kerk wil zijn? Uit de afgelopen jaren herinner ik een aarzeling bij de kerngroep of dat wel zou moeten. Er werd in ieder geval voor gekozen om het een maandelijks gebeuren te laten zijn, ook al zouden er mensen zijn die graag een wekelijkse viering zouden willen. En qua tijdstip is het een bijeenkomst gebleven die niet concurreerde met een dienst in de eigen kerk.

Toch slopen de 'constituerende' elementen van kerk-zijn binnen: de vraag naar doop en avondmaal, gemeenschappelijke activiteiten: een koor, themabijeenkomsten, pastoraat, geldwerving. Een doek met de gedachtenis der namen van mensen uit de kring die overleden zijn, tekent de verbondenheid. Misschien verraadt de website wat de ECV is: ecv.onzekerk.nl.

In de opzet van de vieringen is een opmerkelijke overeenkomst met de *Thomas-mis'*, die uit Helsinki is overgewaaid (be-

doeld als een viering voor gelovige twijfel- laars en in Finland erg populair geworden). Met name de liederen uit de verschillende tradities, de ruimte voor de lofprijzing, de korte overdenking, de gebedsbriefjes, de mogelijkheid van een zegening, het komt bij beiden voor.

Meer stilte (zoals in Taizé) is, denk ik, niet zo eenvoudig te realiseren, daarvoor is de bezoekersgroep te laagliturgisch en biedt de ruimte onder de Keizersgrachtkerk, een grote zaal met een bar, niet de verstillings- ruimte. Ik zou liever een ruimte willen die wat liturgischer is en wat minder feestzaal. Maar waar vind je zo'n kerkrimte in de Amsterdamse binnenstad?

Vanuit mijn werk als pastor bij *de Open Deur* begeleid ik jarenlang mensen die worstelen met hun homoseksualiteit. De aarzelende coming-out, de problemen met ouders, de kerkelijke gemeente, het zijn niet alleen de verhalen uit de jaren zestig, toen ze bij pater Godschalk bij *de Open Deur* op de Heiligeweg een luisterend oor vonden, het gebeurt nog steeds, de verwarring en de herkenning. Voor hen kunnen de vieringen van de ECV (en Dignity) een heilzame plek zijn van herkenning en warmte. Daarom moeten ze ook blijven en mogen ze van mij ook nog wel wat meer aan de weg timmeren.

Met ruimte voor een inzegening van een homo-relatie, als de eigen kerk 'er nog niet aan toe is' (gelukkig komt er steeds meer ruimte in de Samen-op-Weg kerken, maar is die ruimte er niet bij de evangelische en pinkstergroepen).

Misschien is het bij de ECV net zoals bij een

lees verder op pagina 12 onderaan

In een donkere tijd van mijn leven kwam ik in contact met ECV. Het eerste contact was via de computer: *Christian Gay Chat*, email met "Peter". Aarzelend ging ik op zijn suggestie in en zat op een zondagmiddag in september in het zaaltje bij de Keizersgrachtkerk. Er werden bekende liederen gezongen en de sfeer voelde ook bekend. Ik vond het ook heel spannend en een beetje

vreemd. Ik zag mezelf zitten. Wat doe ik hier? Allerlei dingen uit mijn leven vlogen door mijn hoofd die middag. Mijn huwelijk, twee zonen, zendeling met *Jeugd met een Opdracht* in India, mijn leiderschap in een evangelische gemeente, en door al die jaren heen mijn worsteling met mijn homoseksualiteit en het zoeken naar verandering daarvan. En dan nu hier in een viering van homoseksuele christenen. Dat paste nog niet in mijn gedachten.

De zoektocht die ik toen begonnen ben, daar zit ik nog steeds in. Op zoek naar mezelf en weer opnieuw op zoek naar God.

Binnen de ECV raakte ik bij het koor betrokken en later ook bij de voorbereidingsgroep. De vieringen en het koor waren voor mij een belangrijke plek waar ik mensen ontmoette met een zelfde verleden en waar ik vrienden vond op mijn weg als homo. Door mijn coming out raakte ik ook steeds verder van mijn kerkelijke gemeente af. Ik was al heel lang lid van de Vineyard gemeente Wageningen/Utrecht. Ik heb nog wel steeds wat contacten, maar ben er toch van vervreemd. De vieringen zijn voor mij op dit moment mijn enige kerkelijke activiteit. Zonder deze en ik bedoel dan zonder de contacten daar en zonder de vrienden die ik daar gemaakt heb, was het leven een heel stuk zwaarder geweest.

Jaap van der Have

Waar het goed toeven is

vervolg van pagina 11

homokroeg: het geeft een goed gevoel 'onder elkaar' te kunnen zijn, te weten dat je niet tot een getolereerde minderheid behoort, maar de verwondering dat je met zovelen bent. Het gevoel van vrolijkheid en onbevangenheid dat ik had tijdens de Gay Games in Amsterdam (trouwens ook een moment dat we met een dienst van lofprijzing moesten uitwijken naar de kerk-

zaal om plaats te kunnen bieden aan zovelen.

In Amsterdam zie je steeds meer hetero's de gay uitgaansgelegenheden opzoeken. Omdat het er goed toeven is?

Misschien kan dat de opzet zijn van de ECV: een plek waar je 'onder elkaar' bent en die tegelijk uitstraalt dat het voor iedereen goed toeven is. Een plek waar zegen van uitgaat.

Cor Ofman

Evangelisch/charismatische vieringen succesvol

“We zullen nooit moraliseren”

AMSTERDAM - Mensen die meezingen uit volle borst, soms met de armen in de lucht of de handen op elkaar en bepaald geen moralistische woorden. De evangelisch/charismatische vieringen (ECV) blijken twee jaar na de eerste dienst een vaste waarde te zijn geworden voor homoseksueel/lesbisch en gelovig Nederland. Een vaste groep van ongeveer zeventig mensen bezoekt elke maand de viering in de zaal bij de Keizersgrachtkerk in Amsterdam. Meestal komen er tien, twintig incidentele bezoekers bij, waardoor de zaal goed vol zit. Bij de viering van het tweejarig bestaan waren er meer dan honderd belangstellenden uit alle delen van het land.

Geloof

redactie **Emiel Bootsma**

“Ik denk dat het ontbreken van moralistische preken een van de belangrijkste aspecten is voor het relatief hoge bezoekersaantal dat we in korte tijd hebben weten op te bouwen”, zegt initiatiefnemer Hans Zellenrath. “Uit de gesprekken die we de afgelopen periode met bezoekers hebben gevoerd, is ons gebleken dat velen zich helaas niet thuisvoelen in hun eigen kerk. De evangelisch/charismatische vieringen zijn voor hen een soort vrijplaats. Door niet te moraliseren, staan we volgens mij dichter bij Jezus.”

De woorden van Zellenrath werden fraai onderstreept tijdens de preek in jubileumviering. De voorganger schroomde niet om op een positieve manier ontmoetingsplaats De Oeverlanden in zijn overdenking te verwerken. Daar waar andere kerken meestal slechts ruimte willen geven aan monogame relaties zonder uitspattingen, wordt binnen deze groep ook rekening gehouden met andere leefstijlen. Geen gegrink in de zaal, wel blikken van erkenning en verstandhouding.

LEEGTE

“Veel van de bezoekers aan onze vieringen ervaren een leegte in hun eigen kerk”, meent Cees Meynen, die samen met Zellenrath aan de wieg stond van de ECV “Je kunt natuurlijk niets forceren, maar wat we hoopten is gelukkig waarheid geworden: de vieringen bieden een sfeer van liefde en vriendschap. Dat gevoel heeft moeten groeien, maar al na enkele maanden werd duidelijk dat die groei bepaald niet hoefde te worden gestimuleerd.”

Het tweetal dat de vieringen startte, hoeft het allang niet meer zelf te doen. De werkgroep bestaat tegenwoordig uit zes mensen. Een van hen, Ruud Stiemer, voerde tijdens de jubileumviering het woord en loodste de bezoekers van het ene blijde lied naar het andere. Moeiteloos bracht hij alles consequent met een brede glimlach.

“Een jaar geleden las ik een verhaal over de ECV in het tijdschrift *Hervormd Nederland*”, vertelt Stiemer. “Bij de eerstvolgende dienst ben ik direct gaan kijken en sprong het enthousiasme over. Ik heb me meteen bij de werkgroep aangesloten. Momenteel studeer ik theologie en daar kan ik dus nu al iets concreets mee doen.”

FORMULE

De voorbereidingsgroep trekt zich vlak voor de viering even terug om te bidden voor een goede dienst. Meynen: "Op die manier kunnen we ons helemaal overgeven aan het geloof en de boodschap het best overbrengen. Misschien is dat korte gebed vooraf wel de basis voor het goed, verlopen van de vieringen. En die basis is er natuurlijk ook voor de formule. Vanaf het begin hebben we strikt vastgehouden aan de opzet en dat is niet verkeerd gebleken."

Een van de meest belangrijke veranderingen heeft zich in december 1993 voltrokken. Een

paar mensen nam het initiatief voor een speciaal ECV-koor. Twee maal in de maand wordt gerepeteerd, zodat tijdens de dienst ook meerstemmige stukken kunnen worden gebracht. Vooralsnog telt het koor twaalf leden die, net als de andere bezoekers, vaak van verre naar Amsterdam komen. "Het tekent de betrokkenheid van een groot aantal mensen", zegt Stiemer, die zelf ook deel uitmaakt van het koor. "We zijn zo'n beetje één grote familie geworden."

de GAY Krant - mei 1994

Meditatieve – Taizé – Viering

Op vrijdag 13 oktober 2000 organiseren de Stichting Evangelisch Charismatische Vieringen (ECV) en Stichting Dignity Nederland een gezamenlijke avond met een Meditatieve – Taizé – Viering. Deze vindt plaats in de Keizersgracht-kerk, Keizersgracht 566 te Amsterdam van 20.00 tot 22.00 uur. Cantor Tom Williams en de zangers van ECV en Dignity zingen de liederen, waarbij de deelnemers zich kunnen aansluiten. Deze Taizé-viering bestaat uit meditatieve liederen afgewisseld door psalmgebed en schriftlezing, die leiden naar een meditatieve stilte. Daarna volgen de voorbeden met het lied 'Ubi caritas et amor'. Na het Onze Vader zijn er weer meditatieve liederen, afgewisseld met het zegengebed, die ter afsluiting naar een stilte voeren. De Taizé-liederen bestaan uit een eenvoudige zin die een of meerdere keren herhaald wordt. Ze brengen een belangrijke (bijbelse) gedachte tot uitdrukking. Deze kan door de hele persoonlenerinnerlijk worden. De liedteksten zijn in ver-

schillende talen geschreven. De meditatie kan je ziel, hart, geest en zelfs je lichaam vernieuwen door naar de bronnen van het geloof te gaan. Lied, gebed en stilte kunnen ons in het dagelijks leven begeleiden. Openheid voor het onbekende en het vreemde kan ons de wijde van Gods gaven laten ontdekken. We hopen dat het een vruchtbare viering wordt. De avond begint om 20.00 uur met koffie/thee. De viering start om 20.30 uur en duurt tot ongeveer 21.15 uur. Daarna is er een pauze van 15 minuten voor koffie en thee of een drankje. Van 21.30 tot 22.00 uur willen we napraten over de viering. De avond is gratis, maar er wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd voor de onkosten. In verband met de koffie/thee/drankjes en de ruimte is opgave vooraf gewenst bij Cees Meynen, ECV, tel. 020 – 699 08 50 of Ger Voncken, Dignity, tel. 020 – 619 49 01 vóór 8 oktober 2000.

Ger Voncken (Dignity)

020 – 619 49 01

Uit: ucea, maandblad van ЧHC de vereniging van christelijke homo's en lesbiennes (www.chjc.nl)

Gefeliciteerd!

Gefeliciteerd! Kun je dat zeggen bij 10 jaar Evangelisch Charismatische Vieringen voor homoseksuele christenen? Of moet je zeggen: we leven met jullie mee, maar jammer, dat deze vieringen nog steeds nodig zijn? Zoals je dat ook bij een jeugdkerk kunt zeggen: mooi dat jullie er zijn, beter iets dan niets, maar het is eigenlijk een signaal dat de kerk iets laat liggen.

Ik houd het toch maar op: gefeliciteerd! Geluk gewenst kun je ook zeggen: ik wens jullie geluk, alle geluk van de wereld. Of beter misschien: alle geluk van het Koninkrijk, zalig ben je...

Al een aantal jaren valt mij het voorrecht ten deel eens per jaar te mogen voorgaan in een ECV. Altijd hoop ik natuurlijk, dat de bezoekers 'er wat aan hebben', zoals dat dan heet. In ieder geval beleef ik er zelf altijd veel aan.

Zelden maak je het mee, dat er zo uit volle borst gezongen wordt. Wegens het beperkte aantal vrouwen (hoe komt dat toch?), klinkt het als een stevig swingend mannenkoor. In de vieringen liggen vreugde en verdriet dichtbij elkaar. Immers, de vieringen zijn er niet voor niets: deze plek is kennelijk nodig om op adem/ Adem te komen. En iedere keer bedenk ik, als ik temidden van jullie mag meezingen en bidden: als Jezus érgens in Amsterdam Aanwezig is, dan wel hier, vanmiddag! Bijzonder is ook telkens het moment van voorbede en persoonlijke zegening aan het einde van de dienst. Als voorganger en

voorbijder mag je dan de angsten en zorgen van mensen voor Gods aangezicht brengen, hen de handen opleggen en zegenen in de Naam van de Vader, Zoon en Heilige Geest. Geen kleinigheid!

Hoe ik betrokken ben geraakt bij de ECV? Eerlijk gezegd zou ik dat niet meer precies weten, via de charismatische conventies, persoonlijke ontmoetingen, Cees (Meynen) en Jan (van de Pavert zie foto)...

Homoseksualiteit: nog immer een gevoelig onderwerp in onze kerken, zeker ook op het moment dat ik dit schrijf. Binnen-

kort zal de TRIOSynode zich opnieuw buigen over de voorstellen voor een nieuwe kerkorde. Daarin is ook opgenomen dat gemeenten de mogelijkheid krijgen tot het zegenen van niet-huwelijkse relaties. Het Evangelisch Werkverband is met een negatief advies gekomen. Hoe ingewikkeld,

als je dan als Evangelisch christen volop participeert in de ECV en mogelijk ook verlangt naar een zegen voor je relatie... Hoe houden we op een verantwoorde manier rekening met elkaar en met datgene wat we in de Schrift menen te ontdekken? Nog te vaak wordt er gesproken 'over u en zonder u' is mijn indruk.

Al te grote stelligheid lijkt me niet op zijn plaats. Voor je het weet bekeer je elkaar. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat christenen het op dit punt 'domweg' niet eens zijn, ook al proberen ze in alle openheid de bijbel serieus te nemen. (zie hierover het evenwichtige boekje 'homoseksualiteit en kerk' van Bert de Leede e.a., Boekencentrum)

Je kunt niet zeggen dat mensen die voor zegenen van niet-huwelijkse relaties zijn per definitie 'vrijzinnige theologie' aanhangen en andersom. Simpele schema's en stempels voldoen niet.

Vandaar dat ik mijn mening ook maar gaandeweg en in alle voorlopigheid formuleer. Ik draai de vraag maar eens om: twee mensen die elkaar in liefde trouw willen zijn: wie ben ik om te zeggen dat God Zijn zegen daar niet aan kan of wil verbinden? De teksten in de bijbel die de homoseksuele praktijk noemen, gaan niet over twee mensen die elkaar in liefde trouw willen zijn. Die liefde en die trouw lijken me overigens wel essentieel. Het gaat om een verbond

voor het leven, *for better and for worse*. Middenin alle gebrokenheid proberen we het vol te houden, elkaar tot hand en voet te zijn, elkaar te bevestigen, aan elkaar te groeien... Het doet goed als dat openlijk en in het midden van de gemeente mag, als je daarvoor de zegen mag ontvangen. In je eentje red je het immers niet.

**Twee mensen
die elkaar
in liefde trouw
willen zijn:
wie ben ik
om te zeggen
dat God Zijn
zegen daar
niet aan wil
verbinden?**

Homoseksuele mensen hebben een geschiedenis van pijn en onderdrukking en ontkenning achter de rug. Zo vaak hebben ze in het verborgene moeten leven, niemand mag 'het' weten, dan dreigt: uitstoting, ontslag..... of wat niet al. Niemand

mag weten dat mijn vriendin meer is dan een vriendin, dat wij niet alleen in één huis wonen, maar ook werkelijk 'samenwonen', tafel én bed delen... Wat een angsten. Leven met geheimen, dubbelleven, het kan al snel worden: stiekem leven en je maar laten gaan in allerlei relaties. De eenzaamheid is te groot.

Ook nu er meer kan en 'mag', worden homoseksuele relaties nog vaak met argusogen bekeken: houden ze het wel vol? En als een relatie breekt: zie je wel, het is toch niet 'normaal'...

Tegelijk heb ik wel vragen. In hoeverre verschillen de homoseksuele relaties van die van hetero's? Heeft de kerk gelijk als ze onderscheid maakt tussen het huwelijk (als

een verbondsrelatie tussen man en vrouw) en 'niet-huwelijkse' relaties? Ik heb de indruk dat homo's het daar zelf ook niet over eens zijn. Boris Dittrich spreekt over 'het homohuwelijk', anderen doen dat juist (!) niet. Zelf geloof ik toch dat het huwelijk tussen man en vrouw een eigen positie heeft. Veel minder 'hoog' dan wij vaak denken (Jezus relateert de betekenis nogal, Paulus in zijn voetspoor ook), maar wel uniek.

Ik zou homoseksuele mannen en lesbische vrouwen dan ook willen uitdagen om hun relaties een vorm en inhoud te geven, die ook uniek is. Natuurlijk zijn er overeenkomsten met het huwelijk en andersoortige relaties tussen mensen (vriendschappen, broer/zus, etc), maar er is ook iets 'eigens', of niet dan? Ik ben benieuwd en leg de vraag maar in jullie midden neer. Het antwoord zal tijd kosten, gesprek, geduld en ruimte. Het huwelijk heeft er ook eeuwen over gedaan om een min of meer stabiele vorm te krijgen (en je kunt je afvragen hoe stabiel dat in feite is, als één op de drie eindigt in een echtscheiding).

De kerk spreekt niet over 'het homohuwelijk', maar over 'niet-huwelijkse relaties'. Ik geef toe: dat laatste is geen fraaie uitdrukking (wie weet een beter woord?), maar het geeft wel aan dat er onderscheid gemaakt wordt tussen het huwelijk en andere relatievormen, zoals die tussen

homoseksuele mensen. Zou dat dan ook zichtbaar kunnen worden in de liturgie voor de zegening? Bij mijn weten is er nog geen *proeve* voor geschreven en moet iedere predikant nu het wiel zelf maar uitvinden, uiteraard in samenspraak met de betrokkenen (overigens schijnen de *proeves* wel in de maak te zijn)

**Ik daag homo's
en lesbiennes uit
geef je relaties
een vorm en
inhoud net zo
uniek als het
hetero-huwelijk.**

En tot de kerk zeg ik: als je ruimte biedt voor het zegenen van niet-huwelijkse relaties, is dat dan alles? Het kan ook iets hebben van: sorry hoor, dat we jullie tot nu toe niet zagen staan, we zijn tot het inzicht gekomen dat jullie

een zegen verdienen, vooruit dan maar...en het daarbij laten.

Is er ook zoiets mogelijk als vorming en toerusting voor homoseksuele relaties? We hebben de huwelijks catechese nog maar pas ontdekt, zo lijkt het. Hoe ondersteunen we andere relaties dan die van het huwelijk? Blijven we in de buurt, ook als het soms moeilijk wordt?

Ik ken een dominee die ieder paar, dat zij gehuwd heeft na een jaar een brief schrijft. De grondtoon van de brief is: hoe vergaat het jullie nu, in jullie liefde, in jullie trouw? Ik ben benieuwd hoe we meelevend en blijven meelevend met homoseksuele broeders en zusters.....

En met die twee vrouwen, die niet lesbisch zijn, maar wel hun leven delen, als zusters, vriendinnen.....

En met die beide broers, die na het

overlijden van vader in het ouderlijk huis zijn blijven wonen en elkaar jarenlang steunen en opvangen, tot de dood hen scheidt.....

Tenslotte: ik ken vooral homoseksuele mensen, die graag met een partner door het leven (zouden) gaan. Ik hoor ook van mannen en vrouwen, die ervoor kiezen om alleen te blijven. Ze geloven niet dat het Gods bedoeling is dat ze hun homoseksualiteit beleven in een relatie. Hoe kun je beide 'groepen' (en keuzen) steunen? Het lijkt een onmogelijkheid.

Toch hoop ik erop dat het kan. Als je telkens de vraag centraal kunt stellen: wat is Gods weg voor mij, voor jou? kun je misschien ook leven met verschillende antwoorden en uitkomsten.

Een relatie voor het leven, een levenspartner, is immers nooit een vanzelfsprekendheid.

Soms kiezen mensen ervoor alleen te blijven. Omdat ze geloven dat dat Gods bedoeling/ roeping voor hun leven is. Ook zij mogen zich gezegende mensen weten.

Nynke Dijkstra-Algra

In dienst van de SOW kerken als toeruster pastoraat en gemeenteopbouw van het Regionale Dienstencentrum van de provincie Utrecht en als stafadviseur voor de evangelikale inbreng in de SOW dienstverlening.

Theoloog, getrouwd, moeder van drie kinderen (19,17,14).

Ik woon in Houten, leef mee in de SOW gemeente. In onze gemeente is een jaar

geleden uitvoerig gesproken over de zegening van niet-huwelijkse (en dus met name homoseksuele) relaties, maar na ampel beraad is besloten de beslissing hierover uit te stellen. De gemeente, maar zeker ook de kerkenraad was sterk verdeeld op dit punt.

Tijdens de ECV-vieringen zijn inmiddels ook relaties ingezegend.

Evangelisch roze...?

Er is in de christelijke kerken gedurende de laatste decennia een grote verschuiving opgetreden in het denken over homoseksualiteit... Men krijgt de indruk dat zij, die homoseksuele relaties niet als legitiem aanvaarden in kerken als de...

Evangelisch en Homo?

Het kamp van hen die vasthouden aan het bijbelse getuigenis omtrent homoseksualiteit is aan het uitdunnen. Niet alleen in de traditionele kerken, maar ook in kringen die traditioneel als evangelisch beschouwd werden. Zo verscheen er vorig jaar een openhartig interview met Majoor Bosshardt in 'De Gay Krant', het belangrijkste orgaan van de Nederlandse homobeweging. (4) Majoor Bosshardt (tegenwoordig Luitenant-kolonel), zonder twijfel de bekendste officier van het Leger des Heils in Nederland, stelde daarin onomwonden dat zij 'nooit enige moeite met homoseksualiteit heeft gehad.' Zij wil het imago van het Leger zuiveren. In het interview geeft zij ondubbelzinnig aan dat er in het Leger des Heils een verandering van positie heeft plaatsgevonden in de loop der jaren: 'Seksuele gemeenschap voor of buiten het huwelijk paste voorheen niet bij de levensstijl van een heilssoldaat van het Leger des Heils. Het Leger had in het verleden fundamentalistische, conservatieve standpunten. Heden ten dage tolereert het Leger des Heils een relatie waarin liefde, respect en trouw centraal staan.' Het woordje voorheen maakt overduidelijk dat zij die zaken nu wel acceptabel vindt! In het interview werpt Maj. Bosshardt zich op als een krachtig pleitbezorger van de homo-zaak binnen het Leger en toont duidelijk haar aversie voor het conservatieve standpunt. 'Ieder mens heeft het recht en is verantwoordelijk hoe hij of zij met zijn geaardheid

omgaat'. Verantwoordelijk zijn wij inderdaad! Maar met deze uitspraak maakt maj. Bosshardt de mens tot zijn eigen norm en verwerpt daarmee in feite de autoriteit van Gods Woord. Ik weet uit persoonlijke contacten dat haar mening gelukkig door lang niet iedereen in het Leger des Heils gedeeld wordt en in het interview wordt vermeld dat er buiten Amsterdam hier en daar nog anders over gedacht wordt. Feit is echter wel dat zij het 'boegbeeld' van het Leger genoemd kan worden en wanneer zij zo vrijuit met de roze vlag mag zwaaien, mogen we jammergenoeg veronderstellen dat haar mening door een groot deel van deze organisatie gedragen wordt.

Haar chauffeur Ben, heilssoldaat en homo, flankerde haar in het interview. Hij wees erop dat het internationaal gezien [gelukkig! - red.] nog heel anders ligt in het Leger. 'Wij, in Nederland, hebben een afwijkend standpunt ingenomen tegenover bepaalde ethische kwesties, onder meer over homoseksualiteit'. Hij heeft samen met een aantal heilssoldaten een werkgroep homoseksualiteit opgericht en ziet zijn gerichtheid als iets waarmee God hem geschapen heeft en dus als een gave. Hij werkt ook actief mee aan de organisatie van een maandelijkse 'evangelisch charismatische' kerkdienst voor homo's in Amsterdam. Navraag leerde ons dat deze diensten bezocht worden door mensen uit de grote kerken, maar ook uit de vrije groepen.

uit een artikel in DE OOGST, maandblad van de Vereniging Tot Heil des Volks, juni 1996

Ik ben Pieter van Musschenbroek, 28 jaar, in het buitenland opgegroeid, en woon sinds een jaar weer in Amsterdam. Ik werk de laatste 4 jaar bij een ICT bedrijf in Amsterdam, waarvan anderhalf jaar een plaatsing in Londen was.

Van huis uit was mijn familie nooit kerkelijk, dus een kerk heb ik altijd zelf opgezocht, of ben meegegaan met wat op mijn levenspad terechtkwam. Dat is een mengeling van evangelische kerken geweest, beginnend bij de lutherse kerk, tijdens mijn school

jaren. Na mijn studie ben ik bij een pinkstergemeente verzeild geraakt, en weer verlaten na mijn coming out. Toen ik in Amsterdam kwam wonen, heb ik een tijdje een oecumenisch evangelische kerk bezocht en door verhuizen weer verlaten en nooit de behoefte gehad om weer terug te gaan. Momenteel ben ik niet meer bij een gemeente aangesloten.

Bijna vier jaar geleden was ik op zoek naar een plek waar ik mijn geloof kon vieren, in de evangelisch charismatische stijl die ik gewend was, met andere homoseksuele christenen. Ik kreeg van een vriend een tip om naar de ECV te gaan kijken, en via een zoektocht kwam ik op een zondag op de Keizersgracht terecht. De vrije stijl, en hartelijkheid, sprak mij meteen aan, maar omdat er in die viering toen weinig jongeren waren, en het voor het eerst zijn in een 'gay kerk' een grote stap was voor mij, ging ik met gemengde gevoelens naar huis. Na de tweede viering die ik bijwoonde waren die gevoelens grotendeels overwonnen, omdat ik zo opgelucht was dat ik mijn geloof kon vieren en tegelijkertijd trots kon zijn op mijn geaardheid. Sinds dien heb leuke contacten gelegd en zelfs anderen meegenomen naar de vieringen. Ik voel ik me er prima thuis. Het is voor mij een plek waar ik altijd terecht kon (en kan), om rust en ook vreugde te vinden tijdens de viering (ook tijdens mijn verblijf in het buitenland).

Ik heb een tijdje als vrijwilliger gewerkt bij de bardienst, en ben lid van het koor. Het koor repeteert twee keer per maand op een maandagavond en treedt op om de paar vieringen. Behalve de gezelligheid van het koor is het voor mij ook een gelegenheid om op een creatieve wijze mijn geloof te uiten. De liederen zijn gemengd, en variëren van afkomst en taal: dus niet altijd even thuis voor mij, maar ze vormen zo wel een leuke verrijking. Een speciaal optreden was tijdens de *Gay Games* in Amsterdam.

De ECV is voor mij een plek waar ik ruimte kan geven aan mijn geloof; gezamenlijk tijdens een viering, of door een speciale tekst van een lied. Het is een gelegenheid om in contact te komen met andere homoseksuele christenen, vrienden, kennissen, in een gezellige ontspannen sfeer, zowel tijdens de dienst als buiten de dienst (eten na afloop, koor repetities, of andere bijeenkomsten).

Pieter van Musschenbroek

Vier jaren Evangelische Charismatische Vieringen Met glorie homo

Ben de Boer

Wat is nu weer een Evangelische Charismatische viering? Heeft dat iets met de EO te maken? Maar die zijn toch tegen homo's? Hans Zellenrath en Cees Meynen vertellen het op mijn verzoek nog één keer. Kort en duidelijk. Wat de Evangelische Charismatische vieringen willen zijn en waarom zoveel mensen er hun heil komen zoeken. Al vier jaar lang. Een gesprek over Johannes de Heer, de troon der genade en een Roze Zaterdag zonder Jezus.

Hans en Cees organiseerden op 5 april 1992 de eerste viering voor evangelische en charismatisch homo's en lesbo's. In Diemen praten we over de behaalde resultaten en de toekomst. Wat is er in de tussentijd gebeurd? De opbouw van de diensten is volgens Cees en Hans nog steeds dezelfde. Veel lofprijzing. Veel, heel veel zingen. Een korte preek. Iedereen mag gaan staan of zitten naar behoefte. Of handen in de lucht steken. De liederen komen uit bundels als Opwekking, Glorieklokken en Johannes de Heer. Een kleine greep uit het repertoire: "Ik wandel in het licht met Jezus", "Stromen van zegen", "Glorie, glorie hallelujah, Gods Koninkrijk breekt door". De voorbeden, de persoonlijk zegening, het klappen en knielen. Dat allemaal én de vrolijke en vriendelijke sfeer: het blijkt een ijzersterke formule waar mensen zich bij thuisvoelen. Soms komen ze zelfs uit België en Duitsland om de Evangelische Charismatische vieringen bij te wonen.

Hans bekijkt dat in eerste instantie nuchter: 'De liederen, die ongecompliceerde gemeenschap, dat spreekt mensen aan'. Cees ziet meer: 'ik moet zeggen dat ik het een wonder vind. Een wonder Gods. Ik was geestelijk dakloos. En het is voor mij een geestelijk thuis geworden. Het geeft richting aan mijn geloof. Het meedoen aan de voorbereiding, het zingen in het koor, het ontvangen van de zegening. Het is allemaal heel verrijkend voor mijn geestelijk leven. En er is steeds meer verdieping, er ontstaat een band'. Ook ziet hij wel nadelen. Bijvoorbeeld dat iedereen alleen komt consumeren. 'Het is vrijblijvend shoppen'. Maar Hans voegt toe dat er ook helemaal geen alternatieven voorhanden zijn. Geen enkele bestaande evangelische gemeente staat open voor homo's en lesbo's. Mensen maken niet voor niets elke maand weer die reis naar Amsterdam. Ze hebben geen plek om hun geloof op een andere plek op die manier te

De acceptatie voorbij

Ik probeer nog eens een kritische vraag. Wat hebben ze nu in bredere zin bereikt binnen de Evangelische Beweging? Het blijkt dat het alleen het CWN (De Charismatische Werkgemeenschap Nederland) een positieve uitspraak over homoseksualiteit gedaan heeft en ook alleen het CWN te kennen gegeven heeft blij te zijn met het initiatief. Verder is er niets vernomen van Evangelisch Nederland. Geen enkele reactie. Leven ze dus niet op een "homo-evangelisch eilandje"? Cees: 'Ja misschien wel, maar de tijd van verdediging ligt achter ons. Ook de tijd van actie. We willen nu aan onszelf toekomen. We willen vieren. Aan je eigen leven en geloof toekomen'.

In dat kader staat ook de groep "rouwverwerking en geloof". Een uniek stukje Nederlands homopastoraat. "Nazorg" die uit de Evangelische Charismatische vieringen voortgekomen is. Alle mogelijke soorten van rouw worden er benoemd en gedeeld. Je verliest je familie omdat ze je met de nek aankijken. je moet afscheid nemen van een vriend omdat hij AIDS heeft, je gaat scheiden en mist je gezin. Je praat en huilt bij mensen die niet alleen luisteren, maar ook je geloof delen en je achtergrond kennen.

VROOM & VROLIJK - DECEMBER 1996 - NUMMER 6

Mijn naam is Riet Schuur en ik woon in Weert. Ik ben geboren en getogen in Emmer Compascuum in Drenthe.

Ik ben werkzaam in het Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs.

Ik ben praktizerend Katholiek en ga graag naar kloosters, met name naar priorij van de zusters Trappistinnen in Bocholt in België, om daar de eucharistie te vieren.

Nadat mijn vriendin was overleden ben ik in contact gekomen met de rouwverwerkingsgroep (van de Evangelische Charismatische Vieringen) door een aankondiging in het blad "Vroom & Vrolijk", een tijdschrift voor vrouwen en mannen over homoseksualiteit en geloof.

Deze bijeenkomsten met gelijkvoelende lotgenoten, waarin we konden vertellen, bidden en zingen, heb ik als heel fijn en warm ervaren, mede door de bezielende begeleiding van Cor Ofman.

Daar werd ook gesproken over de Vieringen. Ik had er al eerder over gelezen maar durfde er niet goed alleen naar toe te gaan. De eerste keer dat ik ging waren er ook acht personen van de rouwverwerkingsgroep zodat ik me meteen thuis voelde. Op het herdenkingsdoek heb ik de naam van mijn vriendin Ank Janse laten zetten. Doordat haar naam vermeld staat, is het net of ze ook een beetje aanwezig is.

De Vieringen waarin we samen bidden en zingen ervaar ik als heel warm en ik probeer dan ook elke maand aanwezig te zijn.

Als ik naar de Viering ben geweest, heb ik het gevoel dat ik alles weer aankan.

Ik hoop dan ook dat deze Vieringen een heel lang leven beschoren zijn.

Voor nu alvast proficiat met het 10-jarig bestaan.

Riet Schuur

Gert Verbree heet ik en ik woon in een oud gezellig huis in Bodegraven. Ik werk als leidinggevende in de thuiszorg in Driebergen. Ik ben nog steeds gereformeerd. Deze kerk bezoek ik nog maar zo'n enkele keer, want ik bezoek één keer per maand de ECV en ook één keer per maand Dignity. Daarbuiten bezoek ik regelmatig de Diensten met belangstellenden op

het Begijnhof te Amsterdam. Mijn geloof is hierdoor ruimer geworden, niet zo zeer gebonden aan één bepaalde kerk.

Ik ben in contact gekomen met de ECV door een advertentie in dagblad Trouw. Ik heb de eerste dienst bezocht met een vriend van mij. Vanaf het begin af aan heb ik het sociale contact voor en na de dienst erg gewaardeerd. Ook de Kerstviering met de gezamenlijke maaltijd daarna doet me heel erg goed. Bij al die gelegenheden kun je zowel je geloof als ook andere zaken met gelijk gestemden delen.

Als vrijwilliger doe ik ontvangst-dienst en schrijf ik de namen van geliefden die zijn overleden op het gedenkdoek dat altijd in de Viering aanwezig. Ik heb ook de naam van mijn broer Gijs, die op 10 juni 1996 op brute wijze om het leven is gebracht, op dit gedenkdoek geschreven.

De nabijheid van de bezoekers van de ECV in die periode van gemis en verdriet heb ik zeer gewaardeerd. Door Cor Ofman werd ik geattendeerd op het bestaan van de rouwverwerkingsgroep. Alle deelnemers hadden iemand verloren aan de dood of aan het leven. Ik heb het als goed ervaren om je verlies te delen met anderen die dezelfde ervaring hebben.

Gert Verbree

Ik ben Lydia Schildwacht: bezoeker van de Vieringen in de Keizersgrachtkerk, enthousiast ECV-koorlid, en zo nu en dan ontvangst bij de zaal of achter de bar. Inmiddels 51 jaar en van huisuit Katholiek opgevoed; niet streng of rigide, maar wel consequent. Zondags naar de kerk, bidden voor en na het eten en een avondgebed hoorden tot de vaste orde. Zwaardere eisen werden niet gesteld. De opvoeding was mede gericht op de normen en waarden die ook het geloof uitdroeg. Tot mijn geluk (ervaar ik nu) werd de verantwoordelijkheid voor je doen en denken niet gelegd bij de kerk, maar bij je eigen geweten. Het geweten was bepalender dan de uitspraken van de paus omtrent normen en waarden. Je werd wel geacht daar serieus mee om te gaan. Er werd ook vroeger al verschil gemaakt tussen

de essentie van het geloof en het instituut "kerk". Dat wil overigens niet zeggen dat het een verlichte opvoeding was. De basis lag in de jaren vijftig en wij maakten als gezin geen uitzondering in onze manier van denken over tal van zaken zoals bv. homoseksualiteit. Maar de tijd maakte het mogelijk om mijn eigen plek in het leven te vinden: zelfstandigheid als vrouw alleen, ongehuwd moeder – heel bewust en zeer gewenst – en uiteindelijk ook gewoon lesbisch.

Het geloof is altijd wel gebleven, de kerk was lang een plaats waar ik me niet meer thuis voelde. Met de geboorte van mijn zoon heb ik de stap naar de kerk opnieuw gemaakt. De reden om de Evangelische Charismatische Vieringen te bezoeken, kwam in eerste instantie voort uit vriendschap, dus solidair willen zijn met Cees Meynen. Het was in het begin erg wennen aan de vorm, maar geleidelijk kwam het geloof weer meer centraal te staan. Het "samen-zijn" is hier heel sterk, zowel gevoelsmatig (we horen bij elkaar) maar ook praktisch: er wordt met overgave samen gezongen en gebeden. (en op de koor-repetities ook nog een hoop gezelligheid!) In grote lijnen komt mijn verhaal hier op neer: de Vieringen hebben mij veel gegeven en ik ben er thuis.

Lydia Schildwacht.

het ECV koor zingt regelmatig in de dienst

‘Niet alleen extreme verschijningen laten zien’ Internationale kerkdienst voor homo’s tijdens de Gay Games

door Eline Verburg

„Wij hebben helemaal niets tegen de Gay Games, maar we hopen dat de media niet alleen aandacht zullen besteden aan alle extremiteiten die een dergelijk evenement met zich meebrengt,” zegt Cees Meynen, medewerker van de stichting Evangelische Charismatische Vieringen, een Amsterdamse organisatie van homoseksuele christenen. In de Keizersgrachtkerk, waar deze organisatie maandelijks een kerkdienst houdt voor homoseksuelen, wordt donderdag 6 augustus, in de week van de Gay Games, een ‘Internationale Lofprijzingsdienst’ gehouden.

„Het lied ‘Welk een vriend is onze Jezus’ bestaat in tientallen talen, dus dit zal zeker worden gezongen tijdens de dienst,” vertelt Cees. „Net zoals ‘U zij de glorie’, dat kent ook iedereen.” De werkgroep van homoseksuele christenen die de dienst heeft georganiseerd, hoopt dat de Keizersgrachtkerk, waar ruim 300 mensen in passen, volgende week donderdag vol zal zitten. „Het thema van de dienst is ‘vriendschap’, vult Ben Dragstra, een van de zeven leden van de werkgroep, aan. „De voertaal is Engels, maar de nadruk ligt vooral op het samen zingen. Dat schept de sterkste band tussen mensen van alle nationaliteiten en gezindten.” Zowel mannen als vrouwen zijn welkom, hoewel de maandelijkse diensten in de Keizersgrachtkerk overwegend door mannen worden bezocht. „Lesbische vrouwen blijken door de kerk iets meer te worden geaccepteerd dan homo-

seksuele mannen,” verklaart Dragstra. „Bovendien hebben wij het in de diensten over ‘God de Vader’, wat met name bij de feministische lesbiennes verkeerd valt. Die spreken nog het liefst over God als ‘Zij’.”

Tolerant

Cees Meynen en Ben Dragstra zitten allebei in de werkgroep, die zes jaar geleden is opgericht om homoseksuelen de kans te geven hun geloof in God te belijden, zonder aangekeken te worden op hun geaardheid. „Want hoe tolerant Nederland ook is, binnen veel kerkgemeenschappen is homoseksualiteit absoluut niet geaccepteerd,” vertelt Cees. „Ik ben zelf van gereformeerde huize. Ik ben lid geweest van de Pinkstergemeente, die heel erg antihomo is. Men heeft geprobeerd mij te ‘genezen’, de duivel bij me uit te drijven en wat al niet meer. Heel erg.”

Ben Dragstra is heilsoldaat bij het Leger des Heils, waar zijn geaardheid overwegend wordt geaccepteerd. „Ik voel me er heel goed en daar gaat het om. Met mijn relatie heeft verder niemand iets

te maken," zegt hij. „Ik word er een beetje moe van me altijd te moeten verdedigen. Ik word door God gekend, Hij vindt het niet interessant of je homoseksueel of heteroseksueel bent. Dat is mijn overtuiging.”

Gevangenisstraf

Bovendien is er in de wereld veel groter leed denkbaar, benadrukken ze. Armoede, honger, oorlogen, ziekte, noem maar op. En Nederland is in vergelijking met veel niet-Westerse landen een 'paradijs' voor homo's. „Dat vind ik het mooie van de Gay Games,” zegt Meynen. „Dat homo's uit andere landen de vrijheid hier ervaren. Om gearmd over straat te mogen lopen, een homokroeg te kunnen bezoeken, of een homokerkdienst. Samen sporten hoort ook bij dat saamhorigheidsgevoel.” Dragstra vult aan: „In Roemenië kun je nog vijf jaar gevangenisstraf krijgen als je homoseksueel bent. In landen als Nigeria word je uitgemaakt voor 'vies varken'. En in de Verenigde Staten lopen homo's ook tegen heel veel vooroordelen op.”

Ze hopen echter dat de weegschaal niet doorslaat naar de andere kant. „Waar ik een beetje bang voor ben is dat een evenement als dit stigmatiserend werkt,” verklaart Dragstra. „Zo van: zie je wel, ze willen helemaal niet gelijk behandeld worden, want ze zonderen zich af. Alle omwentelingen die de afgelopen jaren zijn bereikt, kunnen dan zo weer worden teruggedraaid. Vooral als alleen de extreme verschijningen in beeld komen en alleen wordt bericht over seks en de 25.000 condooms die zijn verspreid. Alsof Amsterdam voor een

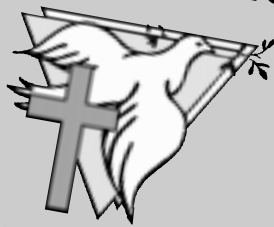
week verandert in Sodom en Gomorra. Dan zou je voor hetzelfde geld kunnen zeggen dat de heteroseksuele samenleving één grote rosse buurt is. Dat beeld klopt niet.”

De Internationale Lofprijzingsdienst is niet alleen bedoeld voor deelnemers aan de Gay Games, maar voor een ieder die zich hiertoe voelt aangetrokken. De dienst is donderdag 6 augustus, 20.00 uur in de Keizersgrachtkerk, Keizersgracht 566. Meer informatie is verkrijgbaar via tel. 699 08 50.

De Echo, nieuwsblad voor Amsterdam, augustus 1998

Gay Games Amsterdam 1998

INTERNATIONAL WORSHIP SING-IN

Thursday August 6, 1998
Time: 8.00 p.m.

Verve: Keizersgrachtkerk, Keizersgracht 566, Amsterdam

featuring a combo, the ECV-choir and several soloists.
Entrance free.

organised by ECV, Evangelical Charismatic Services Committee an organization of homosexual Christians.
Information: ECV P.O.Box 16580, 1001 RB Amsterdam, The Netherlands
tel. +(0)30 63 78 138, or: e-mail: aemstel@geocities.com

Trouw

'Ja hoor, dacht ik toen, stenig me maar'

Evangelicaal en homo

Wiggert van der Zeijden

Sinds de begindagen van de EO weten we dat evangelicaal geloof en homoseksualiteit niet samengaan. Maar tijden veranderen. Wat zeven jaar

Ben en andere deelnemers aan de viering wilden ook meelopen met de jaarlijkse 'Mars voor Jezus' door de Utrechtse binnenstad. Ben: „We hadden een spandoek met het opschrift „Christians are gay too.” Maar we waren de poort nog niet uit of we werden al weer afgevoerd. Of we maar niet mee wilden lopen. Tot slot kregen we nog een stapel goedbedoelde vermaningen en losse bijbelteksten mee. Alsof wij die niet zouden kennen. Ja hoor, dacht ik toen, stenig me maar.”

Toch merkt Ben dat evangelicale gelovigen niet meer allemaal onder één pet te vangen zijn als het gaat om ethische issues. Ook kopstukken van de EO en de Evangelische Alliantie zien dat „Op het terrein van seksualiteit vindt er vooral onder jongeren een stille revolutie plaats”, schrijven zij in het zogenoemde Belmontdocument. „Te weinig onderbouwde verboden kunnen een grote groep niet meer overtuigen.” Het document beoogt een toekomststrategie voor de beweging; het is naar mensen uit reformatorische en evangelische kringen verstuurd om de reacties te peilen.

Verschuiven de opvattingen? Volgens Ben en Cees liggen ze niet meer zo muurvast. „Men stelt zich in ieder geval nu wat 'maatschappelijk correcter' op. Maar wie dat even vergeet, zoals Leen van Dijke van de RPF vorig jaar in de Nieuwe Revue, laat zien dat het standpunt vaak nog het oude is. Dan is het toch weer: wij hebben de zondaar lief, maar haten de zonde.”

geleden begon als een klein initiatief ondergronds, een kelder, is nu een drukbezochte, maandelijkse dienst in de Amsterdamse Keizersgrachtkerk. 'Evangelisch-charismatische vieringen', heten ze. De bezoekers komen uit diverse hoeken van het evangelicale erf; ze hebben hun geloof

Een meer fundamentele verandering zien ze bij de EO. Na de minder-fortuinlijke ervaringen met het genezen van homoseksualiteit is het als afzonderlijk onderwerp in de laatste vijf jaar nauwelijks meer aan de orde. Ben: „Homoseksualiteit wordt bij de EO steeds meer een thema in de 'luwte'.” Ook anderen valt dat op. Zo waarschuwde het evangelische maandblad Oogst laatst: „Ook in traditioneel orthodoxe en evangelische kringen wint acceptatie van homoseksualiteit terrein.”

In een interview met Opzij bevestigde EO-directeur Andries Knevel dat beeld. Knevel zegt daarin: „Ik zie homoseksualiteit niet meer als een afwijking en ik denk ook niet meer dat het te genezen is. Maar hoe we daar nu precies mee verder moeten, weet ik ook nog niet, we zitten nog in een periode van studie en bezinning.” Het genoemde Belmont-document is mede daarvoor bedoeld. Zelf geeft hij een suggestie. Knevel: „Is homoseksualiteit, beleefd in liefde en trouw, niet een vorm van seksualiteit die je zou moeten aanvaarden?” Ben was ronduit verbaasd over deze uitspraken van Knevel. „Hij moet ze natuurlijk nog herhalen voor de eigen camera, maar wie de geschiedenis van de EO kent, weet wat voor ommezwaai dit is.”

De veranderingen beginnen ook bij bepaalde evangelicale kerkgenootschappen en groepen zichtbaar te worden. In zijn eigen Leger des Heils ziet Ben homoseksuelen de laatste jaren soms nog schoorvoed- meer geaccepteerd raken. Maar waar-

IN HET KORT.....

Evangelische Charismatische Vieringen voor homoseksuele mensen en belangstellenden

- Plaats** Keizersgrachtkerk
Keizersgracht 566 te Amsterdam
- Tijdstip** iedere laatste zondag van de maand
(behalve december: 1e Kerstdag)
aanvang: 15.00 uur.
welkom vanaf 14.00 uur: koffie & thee
- Te bereiken** vanaf het centraal station met tram 1, 2, 5, 16, 24
en 25: uitstappen halte Keizersgracht